

VERSLAG

CONTROLE MET BETREKKING TOT DE AANGIFTE
IN DE PERSONENBELASTING

DEELONDERZOEK : DOORLICHTING VAN HET ADMINISTRATIEF
ONDERZOEKS- EN CONTROLESYSTEEM
(PARTIM I).

Dit verslag werd door het Rekenhof vastgesteld te zijner zitting in algemene vergadering
van 28 april 1999

CONTROLE MET BETREKKING TOT DE AANGIFTE IN DE PERSONENBELASTING

DEELONDERZOEK : DOORLICHTING VAN HET ADMINISTRATIEF ONDERZOEKS- EN CONTROLESYSTEEM (PARTIM I)

Dit rapport werd aan de Minister van Financiën overgezonden zoals bepaald in artikel 5 van het protocol betreffende de controle op de fiscale ontvangsten door het Rekenhof met brief van 7 januari 1999, kenmerk A6 – 1.594.904 B1 (zie bijlage 4).

1. ALGEMENE SITUERING EN AFBAKENING VAN HET ONDERZOEK

In onderhavig deelonderzoek , aangekondigd bij brief van het Rekenhof van 22 maart 1996, kenmerk A5 1.276.773 L1, werd nagegaan hoe de fiscale administratie de (naar vorm en termijn) regelmatige aangiften in een eerste fase controleert en over welke (documentatie)middelen zij daarbij beschikt.

Het dient te worden onderstreept dat het onderzoek beperkt is tot wat men de “passieve” rol van de fiscale administratie zou kunnen noemen, met andere woorden het louter vergelijken of “confronteren” van de gegevens van de aangifte met de inlichtingen waarover de administratie reeds beschikt, zonder zelf enige (“actieve”) onderzoeksdaad of opsporing (cfr. artikel 315 e.v. W.I.B.) te moeten verrichten.

Het onderzoek (aangeduid als “partim I”) betreft dus enkel deze eerste (“passieve”) fase van de administratieve controle van de aangifte en is meer bepaald toegespitst op de analyse van het fiscale informatie- en documentatiesysteem in de ruime zin van het woord.

In essentie werd nagegaan hoe dit administratief documentatiesysteem georganiseerd is en via welke kanalen de fiscale administratie in het bezit komt van de documentatie die haar in staat moet stellen de aangifte te verifiëren of de belastbare inkomsten te bepalen van de belastingplichtigen die nalieten een aangifte in te dienen.

Daarnaast werd ook de betrouwbaarheid, de volledigheid en de (praktische) bruikbaarheid van deze fiscale documentatie getoetst, met het oog op een vlotte en doeltreffende verificatie van de aangifte.

Tot slot werd in het onderzoek nagegaan hoe bij de administratieve controlewerkzaamheden in de respectieve controlekantoren effectief gebruik wordt gemaakt van de beschikbare fiscale documentatie.

Voor het onderzoek werd gebruik gemaakt van een representatieve steekproef samengesteld door de bij de Studie- en Documentatiedienst van het Ministerie van Financiën opgerichte steunpilaar “Fiscaliteit”.

Daarbij werden 1034 individuele dossiers personenbelasting, verspreid over 30 taxatiekantoren over het gehele land, nagekeken. Het betrof zowel dossiers beheerd in gewone controlekantoren personenbelasting als in de zgn. centrale taxatiekantoren (CTK's).

Hoewel de steekproef werd uitgevoerd in de lente van 1997, werden in het bijzonder de aangiften voor het **aanslagjaar 1994** onderzocht. Aldus bestond de quasi-zekerheid dat, vermits de buitengewone aanslagtermijn van 3 jaar op 31 december 1996 verstreken was, de taxatie normaliter was afgehandeld en alle documentatiestukken in het dossier aanwezig waren (of althans moesten zijn).

Naast de bezoeken aan de diverse bij de steekproef betrokken taxatiekantoren werd het onderzoek verder uitgediept via diverse ontmoetingen en contacten op het Hoofdbestuur der Directe Belastingen met onder andere, ambtenaren verantwoordelijk voor het “Belcotax-systeem”, en een bezoek aan de documentatiecentra van Denderleeuw en Mons.

2. FISCALE INFORMATIEGARING EN DOCUMENTATIEBEHEER

Een doeltreffende fiscale controle staat of valt met de (tijdige) beschikbaarheid voor de taxatieambtenaar van alle fiscaal relevante informatie.

Zeer schematisch kan de fiscale documentatie, naar gelang van haar oorsprong, in drie grote categorieën worden ingedeeld :

1° Documentatie afkomstig van de belastingplichtige zelf

Het betreft stukken die door de belastingplichtige zelf zijn opgesteld en als bijlage bij de aangifte (moeten) worden gevoegd (bijvoorbeeld het detail van de werkelijk gemaakte kosten voor belastingplichtigen die geen forfaitaire kostenaftrek wensen toe te passen).

2° Documentatie vanwege derden, maar verstrekt door de belastingplichtige

Ook hier gaat het om stukken die door de belastingplichtige bij de aangifte (moeten) worden gevoegd, maar die door derden opgesteld werden voor fiscale doeleinden (bijvoorbeeld attesten van banken of verzekeringsmaatschappijen in verband met hypothecaire leningen, pensioensparen, enz...).

3° Documentatie uitgaande van derden, rechtstreeks overgezonden aan de fiscale administratie

Het betreft hier documenten die door de belastingplichtige niet bij de aangifte moeten worden gevoegd, maar waarover de fiscus kan beschikken via derden (voornamelijk werkgevers) die hem die documentatie moeten bezorgen (bijvoorbeeld de inkomstenfiches « 281 »).

Volgens de steekproef (1) bleek deze fiscale documentatie in de onderzochte rubrieken van de aangifte (vakken I – "Personalialia, enkel de handicaps", II – "Wedden, lonen...", VII – "Uitgaven die recht geven op een belastingvermindering", VIII – "Aftrekbare bestedingen", IX – "Voorafbetalingen", XII – "Bezoldigingen van werkende vennoten" en XIII – "Bezoldigingen van bestuurders", voor gemiddeld **13,6%** van de ingevulde posten van de aangifte te ontbreken of onvolledig te zijn.

Om de oorzaken hiervan te achterhalen, werden de voornaamste kanalen waarlangs de fiscale documentatiestroom thans verloopt aan een nader onderzoek onderworpen.

Wat de derde categorie van fiscale documentatie betreft (cfr. supra) bestaat de voornaamste informatiebron voor de fiscus uit de individuele inkomstenfiches '281' die door de schuldenaars van de bedrijfsvoorheffing (B.V.) moeten worden opgesteld voor iedere genietter van inkomsten waarop B.V. is verschuldigd. Deze fiches moeten vóór 1 maart van het jaar volgend op het jaar waarop ze betrekking hebben worden ingeleverd bij het documentatiecentrum B.V. (artikel 93,§1,1°lid KB-W.I.B.). Per categorie van inkomsten dient een bepaald model van individuele fiche te worden ingevuld en van de opgestelde individuele fiches moet de schuldenaar van de B.V. een samenvatting maken in een samenvattende opgave '325' die eveneens vóór 1 maart van ieder jaar bij het documentatiecentrum B.V. moet worden ingeleverd.

In de drie documentatiecentra (Denderleeuw, Mons en Brussel) worden al deze (papieren) fiches en opgaven ingezameld, verwerkt en verdeeld over de diverse fiscale controlekantoren.

Daarnaast kunnen werkgevers en andere schuldenaars van aan de B.V. onderworpen inkomsten hun individuele fiches 281, in het kader van het Belcotax-systeem, indienen op magnetische informatiedragers (magneetbanden, diskettes...). Deze informatiedragers vervangen dan de individuele fiches en de samenvattende opgaven, zodat de schuldenaars van aan de B.V. onderworpen inkomsten, die tot dit systeem toetreden, geen papieren fiches 281 en papieren opgaven 325 meer hoeven in te dienen.

Uit de steekproef is gebleken dat beide systemen, het geautomatiseerde Belcotax-systeem, enerzijds, en de documentatiecentra, anderzijds, zoals ze momenteel functioneren, gebreken vertonen. De voornaamste onvolkomenheden worden hierna kort overlopen.

a. documentatiecentra

De twee basistaken van deze centra inzake de controle van de aangiften in de personenbelasting situeren zich, enerzijds, op het domein van de verificatie van de **overeenstemming** tussen de gegevens vermeld op de individuele fiches en de gegevens opgenomen in de samenvattende

1) Zie de tabel in bijlage 1.

opgaven en, anderzijds, op het vlak van het **tijdig verwerken en doorsturen** van de individuele fiches naar de betrokken controlekantoren.

Wat de **overeenstemmingscontrole** tussen individuele fiches en samenvattende opgaven betreft, is gebleken dat deze slechts systematisch plaats heeft indien deze documenten met de hand of met de typemachine werden ingevuld. Wanneer de fiches en opgaven op een geautomatiseerde wijze opgesteld (lijken te) zijn, worden er enkel "steekproefsgewijs" controles uitgevoerd. De administratie meent dat de uitgevoerde controles voldoende zekerheid bieden.

Het hoeft geen betoog dat, door het ontbreken van een systematische overeenstemmingscontrole, bepaalde fraudemechanismen (2) mogelijk zijn die zeer weinig kans maken om ontdekt te worden...

Daar de documentatiecentra nu eenmaal dé plaats vormen waar de samenhang tussen fiches en opgaven worden nagegaan, zou dan ook nagegaan moeten worden hoe, zeker voor de grotere werkgevers, systematisch(er) « kruiscontroles » tussen beide documenten kunnen worden uitgevoerd. Idealiter zouden deze kruiscontroles op een geautomatiseerde wijze moeten verlopen.

De vraag is echter in hoeverre (eventueel bijkomend) personeel kan worden ingezet of vrijgemaakt voor de noodzakelijke invoer van alle gegevens in dit geautomatiseerd systeem.

Wat de **tweede basistaak** van de documentatiecentra betreft (verwerking en verzending van de individuele fiches), werd reeds gewezen op de bepalingen van artikel 93 van het KB-WIB, krachtens hetwelke de schuldenaars van de bedrijfsvoorheffing jaarlijks de individuele fiches en samenvattende opgaven bij de documentatiecentra moeten indienen vóór 1 maart van het jaar na dat waarop die fiches en opgaven betrekking hebben.

In de administratieve praktijk echter blijkt deze bepaling een louter theoretisch karakter te hebben vermits de genoemde indieningsdatum stevast met enkele maanden door de administratie dient te worden verschoven wegens de grote vertragingen die zij ieder jaar oploopt bij het laten drukken en afleveren van de blanco documenten aan de indieners.

Zo is er (3) een situatie ontstaan waarbij de schuldenaars van de bedrijfsvoorheffing onmogelijk aan de bepalingen van artikel 93 KB W.I.B. kunnen voldoen, om redenen die duidelijk verband houden met het niet tijdig treffen van de nodige voorbereidingen bij het opstellen, laten drukken en verzenden van de vereiste documenten. De daaruit voortvloeiende vertraging heeft uiteraard nadelige repercussies op het verdere verloop van de taxatiewerkzaamheden.

2) Bijvoorbeeld een werkgever die in de samenvattende opgave hogere bezoldigingen (aan werknemers, bestuurders of werkende vennoten) vermeldt dan op de individuele fiches, om op die manier zichzelf (hogere aftrekbare kosten) dan wel diegenen die door hem worden bezoldigd (lagere belastbare inkomsten) te bevoordeligen.

3) Zie de tabellen in bijlage 2.

Tot de in de documentatiecentra verwerkte fiches behoren ook de fiches 281.60 met betrekking tot de stortingen die de belastingplichtigen hebben verricht in het kader van levensverzekeringen en pensioensparen. Daar de verwerking en de verzending van deze fiches 281.60 een zware last vormt voor de documentatiecentra, wordt dit werk vaak uitgesteld ten voordele van "nuttiger en dringender bezigheden" zodat deze fiches vaak te laat worden doorgestuurd naar de controlekantoren om nog nuttig bij de verificatie te kunnen worden gebruikt.

De statistieken die in de documentatiecentra worden bijgehouden met betrekking tot de verzending van de gesorteerde fiches aan de taxatiediensten zijn weinig bruikbaar.

Vooreerst laat de vergelijking van de statistische gegevens van de laatste jaren een aantal ongerijmdheden zien (moeilijk te verklaren schommelingen, enz...) die ernstig doen twifelen aan de betrouwbaarheid van de cijfergegevens (dubbeltellingen...). Bovendien is gebleken dat op geen enkele manier kan worden nagegaan tot welk aanslagjaar de uitgaande fiches behoren. Dit is nochtans essentieel om een zicht te krijgen op de termijn die verloopt tussen het binnenkomen van een fiche op het documentatiecentrum en de verzending ervan naar de controlediensten. Zolang men niet kan beschikken over betrouwbare statistieken met een maximum aan informatieve waarde (o.a. soort fiches en aanslagjaar waarop ze betrekking hebben, datum van ontvangst en van verzending naar de taxatiediensten...) is het overigens vrijwel onmogelijk een degelijke (interne of externe) controle uit te voeren op de werkzaamheden in de documentatiecentra. Het verdient daarom ten zeerste aanbeveling dat zo spoedig mogelijk werk zou worden gemaakt van een adequate statistische verwerking van alle documentatiefiches die in de documentatiecentra worden behandeld.

b. Belcotaxsysteem

Via het Belcotaxsysteem worden de individuele fiches '281' op magnetische informatiedragers ingediend. Op het Hoofdbestuur der Directe Belastingen wordt dan op een geautomatiseerde wijze een verzamelstaat opgesteld waarop alle beschikbare gegevens met betrekking tot een bepaalde belastingplichtige worden gecentraliseerd. Deze fiches worden vervolgens door het hoofdbestuur overgezonden aan de lokale taxatiediensten voor het eigenlijke controlewerk.

Wat de **inzameling** van de magnetische informatiedragers betreft, volgt Belcotax de verlenging van de indieningstermijn die vrijwel ieder jaar wordt toegestaan voor de fiches bij de documentatiecentra. Bovendien kan op schriftelijk verzoek nog individueel uitstel worden toegestaan. In de praktijk worden alle indieningen nog getolereerd tot half juni. Al wat daarna nog toekomt, wordt teruggestuurd en verwezen naar het « papieren » circuit van de documentatiecentra.

Laattijdige indieningen worden dus **niet gesanctioneerd** omdat, naar verluidt, wordt gevreesd voor een verschuiving naar de documentatiecentra waar sancties in de praktijk onbestaande zijn. Dit is natuurlijk niet van aard de indieners van de betrokken gegevensdragers tot spoed aan te

manen. Het lijkt dan ook aangewezen dat de administratie veel strikter zou toezien op de naleving van de geldende indieningstermijnen en zonodig sanctionerend zou optreden bij vertragingen (cfr. art. 445 W.I.B.).

Tevens lijkt het hoog tijd dat de mogelijkheid wordt onderzocht het indienen van de Belcotaxgegevens toe te laten via moderne datatransmissiesystemen. Dit zou ongetwijfeld de vertragingen in het systeem kunnen beperken.

Eens de indieningstermijn voor de magnetische informatiedragers is afgesloten, wordt gestart met de geautomatiseerde **verwerking** van de gegevens. Dit resulteert ondermeer in samenvattende verzamelstaten van de taxatiegegevens per gezin.

De steekproef heeft aangetoond dat de praktische bruikbaarheid en betrouwbaarheid van deze verzamelstaten te wensen overlaat. Meermaals werden drukfouten, dubbeltellingen, verwisselingen van nationale nummers, enz...vastgesteld.

Het Belcotaxstelsel blijkt evenmin in staat te zijn de invoer van onlogische of tegenstrijdige gegevens te detecteren. Technisch moet het nochtans mogelijk zijn in het bewuste computerprogramma een intern controlesysteem in te bouwen dat de invoer en verwerking van dergelijke (soms flagrante) tegenstrijdigheden en onjuistheden kan voorkomen.

Anderzijds, is uit het onderzoek ook gebleken dat de bewijskracht van bepaalde gegevenscategorieën op de verzamelstaten sterk moet worden gerelativeerd. Zo blijken de gegevens in verband met personalia en onroerende inkomsten gewoon gebaseerd te zijn op de gegevens die voor het vorige aanslagjaar werden ingekohierd. Zoals kon worden vastgesteld, zijn een aantal taxatieambtenaren niet op de hoogte van het louter indicatief karakter van deze gegevens en komt men zo in een situatie terecht waarbij de aangiften worden geverifieerd aan de hand van de gegevens van de vorige aangiften en sommige foutieve gegevens steeds worden hernomen.

De opname vanaf het inkomstenjaar 1997 van de gegevens van het kadaster en de D.I.V. (Dienst Inschrijving van Voertuigen) in de Belcotax-verzamelstaten vormt ongetwijfeld een stap in de goede richting.

Dit belet evenwel niet dat nog verder moet worden gezocht naar andere mogelijkheden Belcotax te verbinden met andere databanken om de correctheid van bepaalde gegevenscategorieën te checken of te vervolledigen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de bestanden van het Rijksregister (allerlei persoonsgegevens), het RIZIV (personen die in aanmerking komen voor fiscale voordelen wegens een erkende zware handicap) ...

Er dient evenwel onmiddellijk op te worden gewezen dat, hoewel de technische mogelijkheden bestanden te verbinden zeer uitgebreid zijn, een fiscaal alomvattende databank momenteel geen

haalbare kaart is. Zo heeft de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer bezwaren geformuleerd tegen het plan van de belastingadministratie de fiscaal aftrekbare giften te integreren in Belcotax. De Commissie had er met name bezwaar tegen dat de nationale nummers van de schenkers worden bewaard in databanken van private instellingen.

Dit nummer is in geïnformatiseerde toepassingen nochtans cruciaal voor de identificatie van een belastingplichtige. Het veralgemeend gebruik van dit nationaal nummer, noodzakelijke voorwaarde voor het welslagen van het hele Belcotaxproject, lijkt dan ook onmogelijk zonder wetgevend ingrijpen.

Eens de ingezamelde Belcotaxgegevens zijn verwerkt en afgedrukt, dienen de verzamelstaten tijdig te worden **overgezonden** aan de respectieve controlekantoren voor de eigenlijke taxatiewerkzaamheden.

Daar het controlewerk over inkomstenjaar X over het algemeen een aanvang neemt in september van het jaar X+1, en de normale aanslagtermijn tot 30 juni van het jaar X+2 loopt, betekent dit in de praktijk dat quasi alle aangiften binnen een tijdsspanne van 10 maanden dienen te worden gecontroleerd. Het is dan ook cruciaal dat de verzamelstaten bij het begin van deze effectieve controleperiode worden doorgestuurd. Waar dit voor de aanslagjaren 1994 en 1995 nog een groot probleem bleek te vormen, kan men stellen dat er vanaf het aanslagjaar 1996 een gunstige kentering is ingetreden, waarbij de taxatieambtenaren grosso modo eind augustus-begin september over de verzamelstaten konden beschikken (4).

Concluderend blijken beide documentatiekanalen, de documentatiecentra, enerzijds, en het Belcotaxsysteem, anderzijds, in de praktijk gebreken te vertonen.

Meer algemeen-structureel gezien, kan de vraag gesteld worden omtrent het gelijktijdig naast elkaar bestaan van deze twee documentatiesystemen. Vanuit het oogpunt immers van een efficiënte en vlotte afhandeling van de controlewerkzaamheden vertoont deze tweeledige documentatieinzameling onmiskenbaar ernstige nadelen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het tijdrovende (extra)klasseerwerk voor de taxatieambtenaren en de quasi-onmogelijkheid voor grote groepen belastingplichtigen op geautomatiseerde wijze een globaal overzicht te verkrijgen van alle nuttige taxatiegegevens.

Het is duidelijk dat een **ondubbelzinnige keuze** voor één van beide systemen zich opdringt. Het geautomatiseerde Belcotaxsysteem kan daarbij onmiskenbaar de beste troeven voorleggen, onder meer omdat de werklust er onafhankelijk is van het aantal ingediende gegevens. Het is dan ook aangewezen dat dringend wordt gekozen voor de maximale aanwending van de moderne communicatie- en informatietechnologieën.

In een eerste fase zou het Belcotaxsysteem dan ook veel meer moeten worden gepromoot en aangemoedigd door de fiscale administratie, zeker bij de grotere werkgevers. Zo zouden de

4) Zie de tabel in bijlage 3.

voordelen van toetreding tot het Belcotax-systeem meer kunnen worden benadrukt (o.a. minder vormvereisten dan bij het opstellen van papieren fiches en geen samenvattende opgaven 325 meer te maken).

Als tussenoplossing zou ook de door de fiscale administratie zelf voorgestelde mogelijkheid in overweging kunnen worden genomen de "papieren" gegevens in het geautomatiseerd (Belcotax)systeem in te voeren zodat de taxatieambtenaren nog alleen rekening moeten houden met de door het Belcotax-systeem samengestelde verzamelstaat. Deze invoer zou dan natuurlijk ook op zijn juistheid moeten worden gecontroleerd.

Aldus zou een belangrijke bijdrage kunnen worden geleverd tot een doelmatige(r) fiscale controle en dito bestrijding van de fiscale fraude.

3. ADMINISTRATIEVE CONTROLEWERKZAAMHEDEN

Op het vlak van de uitvoering van de administratieve controle zelf heeft de steekproef een aantal mankementen en/of (niet-gedekte) risico's aan het licht gebracht.

Een eerste belangrijke vaststelling is het feit dat geregeld **geen administratieve rechtzetting** wordt doorgevoerd van **onregelmatigheden** in de aangifte.

Daarbij kunnen twee grote types van onregelmatigheden worden onderscheiden :

- 1° Codes van de aangifte waarbij uit de beschikbare documentatie blijkt dat de belastingplichtige ten onrechte niets heeft ingevuld ;
- 2° Codes van de aangifte waarbij een tegenstrijdigheid bestaat tussen het bedrag dat blijkt uit de documentatie en het bedrag dat werd opgegeven door de belastingplichtige.

Zo werd voor de vakken II – "wedden, lonen..." en VII – "uitgaven die recht geven op een belastingvermindering" van de aangifte vastgesteld dat gemiddeld in zowat één geval op drie een gepaste reactie van de administratie op één of andere onregelmatigheid uitbleef.

De oorzaken hiervan kunnen velerlei zijn (onachtzaamheid, tijdsgebrek, te verwaarlozen effect op het uiteindelijk belastingbedrag, geen regularisatie indien dit tot teruggave van belasting zou leiden...).

Een tweede belangrijke vaststelling die nauw met de voorgaande samenhangt, betreft het **gebrek aan uniformiteit** bij de administratieve controlewerkzaamheden.

Meermaals werd vastgesteld dat zelfs binnen eenzelfde controlekantoor, geen duidelijke, eenvormige en consequente gedragslijn wordt gevolgd bij de uitvoering van de verificatiewerkzaamheden. Zo werd vastgesteld dat een aantal taxatieambtenaren als het ware naar eigen inzicht en inspiratie, vrij kunnen beslissen over onder meer :

- Het al dan niet aanvullen (5) van een niet-ingevulde code van de aangifte waarvoor in het fiscaal dossier een documentatiefiche of attest aanwezig is ;
- Het al dan niet « optimaliseren » (6) van de aangifte, in het voordeel van de belastingplichtige ;
- Het al dan niet versturen naar de belastingplichtige van een « bericht van wijziging », voortgaand aan een voorgenomen administratieve correctie van de ingediende aangifte ;
- Het al dan niet toepassen van een administratieve sanctie (belastingverhoging of administratieve boete) ten opzichte van een belastingplichtige die een bepaald voorschrift niet heeft nageleefd;
- enz...

Het is evident dat dergelijk optreden van sommige controleambtenaren niet kan worden gedoogd, zeker als dit gebeurt met miskennis van bepaalde dwingende wettelijke of reglementaire voorschriften (7).

Anderzijds, hoeft het geen betoog dat dergelijke handelwijze ernstige risico's inhoudt voor bepaalde vormen van discriminatie tussen belastingplichtigen en gevaar kan opleveren voor een zekere administratieve willekeur. Vanuit het oogpunt van de grondwettelijk gewaarborgde gelijkheid van de belastingplichtigen voor de (fiscale) wet, dient dan ook alles in het werk te worden gesteld deze risico's tot een minimum te beperken.

Daarom zou er in de eerste plaats meer zorg moeten worden aan besteed dat aan het controlepersoneel steeds **duidelijke, concrete en eenduidige taxatierichtlijnen** worden gegeven. Daarbij zal het voornamelijk de verantwoordelijkheid van de lokale hoofdcontroleurs en dienstleiders zijn de op het niveau van het Hoofdbestuur uitgevaardigde taxatierichtlijnen en instructies concreet te vertalen naar, en direct toepasbaar te maken op het terrein voor hun controlepersoneel. Het houden van geregelde coördinatievergaderingen op de diverse controleniveaus is dan ook essentieel om een maximale eenvormigheid bij de controlewerkzaamheden te verzekeren.

Tevens zou het stroomlijnen en standaardiseren van de bestaande wildgroei aan fiscale attesten de gebruiksvriendelijkheid ervan drastisch kunnen verbeteren en een aanzienlijke tijdwinst opleveren bij de controleactiviteiten. Zo lijkt het aangewezen dat, op het vlak bijvoorbeeld van de toekenning van de fiscale voordelen met betrekking tot hypothecaire leningen, een einde zou worden gesteld aan de enorme diversiteit en de vaak moeilijke leesbaarheid van de betrokken fiscale attesten en verantwoordingsstukken.

5) Dit zowel in het voordeel als in het nadeel van de belastingplichtige.

6) Bijvoorbeeld het optimaliseren van de uitsplitsing tussen echtgenoten van de kapitaalsaflossingen van een hoofdelijk en ondeelbaar gesloten hypothecaire lening.

7) Zo is bijvoorbeeld het versturen van een "bericht van wijziging" bij een voorgenomen wijziging van een aangifte een substantiële vormvereiste waarvan de niet-naleving de nietigheid van de gevestigde aanslag impliceert (art.346 en 355 W.I.B.) ; toch werd vastgesteld dat het versturen van dergelijk "bericht van wijziging" in sommige kantoren veeleer uitzondering dan regel is.

Tot slot moet er dringend werk worden gemaakt van een **versterking** van de **interne controle** op de taxatiewerkzaamheden. Uit het onderzoek is namelijk gebleken dat zowel de hoofdcontroleurs en dienstleiders als de inspecteurs A er momenteel slechts zeer sporadisch toe komen een dossier dat reeds is behandeld door een taxatieambtenaar, na te kijken. Om alle controleambtenaren zoveel mogelijk op dezelfde lijn te krijgen en te houden is een gedegen interne controle fundamenteel.

BIJLAGE 1

VOLLEDIGHEID VAN DE DOCUMENTATIE			
Vak I. Personalia (enkel de handicaps)			
Codes	Aantal keren ingevuld	Aantal gevallen waar er geen volledige documentatie is	Percentage onvolledig
23-24-25-26	69	14	20%
Vak II. Wedden, lonen, werkloosheidsuitkeringen, wettelijke uitkeringen bij ziekte of invaliditeit, vervangingsinkomsten en brugpensioenen			
Codes	Aantal keren ingevuld	Aantal gevallen waar er geen volledige documentatie is	Percentage onvolledig
250-300-251-301-252-302-253-254-304-255-305-256-306-257-307-258-308-260-310-261-311-266-316-268-318-269-319-270-271-321-272-281-331-282-283-333-285-335-286-336	2.820	333	12%
Vak VII. Uitgaven die recht geven op een belastingvermindering			
Codes	Aantal keren ingevuld	Aantal gevallen waar er geen volledige documentatie is	Percentage onvolledig
351-371-352-372-353-373-354-374-355-375-356-376-357-377-358-378-359-379-360-380-361-381-362-382	1.010	175	17%
Vak VIII. Aftrekbare bestedingen			
Codes	Aantal keren ingevuld	Aantal gevallen waar er geen volledige documentatie is	Percentage onvolledig
390-391-392-383-384	115	26	23%
Vak IX. Voorafbetalingen voor het aanslagjaar 1994			
Codes	Aantal keren ingevuld	Aantal gevallen waar er geen volledige documentatie is	Percentage onvolledig
96-97-98-570	144	4	3%

Vak XII. Bezoldigingen van werkende vennoten			
Codes	Aantal keren ingevuld	Aantal gevallen waar er geen volledige documentatie is	Percentage onvolledig
450-465-451-466-452-467-453-454-455-470	90	25	28%
Vak XIII. Bezoldigingen van bestuurders			
Codes	Aantal keren ingevuld	Aantal gevallen waar er geen volledige documentatie is	Percentage onvolledig
400-425-405-430-407-432	13	3	23%
ALGEMEEN TOTAAL			
	Aantal ingevulde codes	Aantal gevallen waar er geen volledige documentatie is	Percentage onvolledig
	4.261	580	13,6%

BIJLAGE 2

In de volgende tabel wordt per inkomstenjaar aangegeven wanneer de bestelbons (waarmee de schuldenaars van bedrijfsvoorheffing de nodige documenten bij de administratie kunnen bestellen) worden verstuurd en wanneer de indieners de gevraagde documenten toegezonden krijgen.

	INKOMSTENJAAR			
	1993	1994	1995	1996
Versturen der bestelbons	07/02/1994	29/12/1994	17/01/1996	06/12/1996
Versturen der fiches en opgaven	08/04/1994 t.e.m. 30/05/1994	20/01/1995 t.e.m. 15/04/1995	12/02/1996 t.e.m. 09/04/1996	27/01/1997 t.e.m. 08/04/1997

Het blijkt dat de laatste documenten gemiddeld pas in april worden verzonden. Dit zou onder andere te wijten zijn aan vertragingen bij het drukken. Voor de schuldenaars van de bedrijfsvoorheffing was het hoe dan ook onmogelijk te voldoen aan de bepalingen van artikel 93 KBWIB. De administratie moest bijgevolg jaarlijks uitstel verlenen, zoals blijkt uit volgende tabel.

	INKOMSTENJAAR			
	1993	1994	1995	1996
Uiterste indieningsdatum na uitstel	31/05/1994	31/03/1995 (8)	30/04/1996	30/04/1997

8) Maar het computerprogramma werd achteraf zodanig aangepast dat de indieningen vóór 1 september 1995 als tijdig werden aangemerkt.

BIJLAGE 3

BELCOTAX				
	Aanslagjaar 1994	Aanslagjaar 1995	Aanslagjaar 1996	Aanslagjaar 1997
Ontvangst van de magnetische informatiedragers	01/05/1994 tot 22/09/1994	15/05/1995 tot 18/09/1995	21/02/1996 tot 17/06/96	18/02/1997 tot 18/06/1997
Periode van verwerking	22/09/1994 tot ?/11/1994	12/10/1995 tot 07/11/1995	20/06/1996 tot 18/07/1996	03/07/1997 tot 22/07/1997
Verzending van de Verzamelstaten (einddatum)	08/01/1995	23/01/1996	26/08/1996	16/09/1997

BIJLAGE 4

Brussel, 7 januari 1999
Regentschapsstraat 2
1000 BRUSSEL

A 6 – 1.594.904 B1
Bijlage : 1 rapport in
beide landstalen

Mijnheer de Minister,

In toepassing van artikel 5 van het Protocol van 22 december 1995 betreffende de controle op de fiscale ontvangsten, zendt het Rekenhof u zijn resultaten over van een deelonderzoek dat werd gevoerd aangaande de aangifte in de personenbelasting.

Dit rapport werd aangepast rekening houdend met de opmerkingen die de Administratie der Directe Belastingen reeds liet gelden in het tegensprekelijk debat met het Rekenhof.

U gelieve uw antwoord te verstrekken binnen de maand, waarna het rapport aan de heer Voorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers zal worden overgezonden.

Op last :
De Hoofdgriffier,

Het Rekenhof :
De Eerste Voorzitter,

F. VAN DEN HEEDE

J. VAN de VELDE

Aan de heer Minister van Financiën